

JAMHUURIYADDA DIMUQRAADIGA SOOMAALIDA
WASAARADDA WAXBARASHADDA IYO BARBAARINTA
XAFIISKA MANAAHIJTA

AF SOOMAALI

FASALKA LABAAD

BTJXKHDRSSHDCGF
QKLMNWHY. (AEIOU)

btjxkhdrsshdcgfklnmwhy
12345678910 e?!'ee''(-)[-]/

BTJXKHDRSSHDC
GFQKLMNWHY

(A.E.I.O.U.)

btjxkhdrsshdcgfklnm
why (aeiou)

AF SOOMAALI

FASALKA LABAAD

2

**WASAARADDA WAXBARASHADA IYO BARBAARINTA
XAFIISKA MANAAHIJTA**

**Buggan lama daabacan karo lamana guurin karo iyadoo
aan Wasaaradda Waxbarashada iyo Barbaarinta laga helin oggolaansho.**

Waxa lagu daabacay Madbacadda "Qaranka.

Xamar — 1976

H O R D H A C

Buugaggaa Af Soomaaliga ee Dugsiyda Hoose (I - VI) waa kuwo, qoriddooda lagala kulmay dhibaatooyin gaar ah: hase yeeshe, waa kuwo, haba koobnaadeene. ka jawaabaya ujeeddooyinkii laga lahaa barashada Afka.

In kasta oo barashada afafku ay ka unkamaan barashada Dhegeysiga, Hadalka, Akhriska iyo Qoraalka, haddana waxa jirta in uu af waliba leeyahay waxyaaba isaga u khaas ah. Kuwaas oo keenaya in habka barashadiisu ay ka duwanaato ka afafka kale oo dhan. Qorayaasha buuggani iyaga oo taas maskaxda ku haya, isla markaas tixgelinaya waxyaabaha badan ee afafku ay wadaagaan, ayay isku dayeen in ay buugga geliyaan Wixii iyo Intii ardayda heerkan loo dhigi lahaa.

Afarta qaybood ee afka (dhegeysi, hadal, akhris iyo qorid) ee lagu tilmaamo awoodaha salka ah barashadoodu sidaa uma kala qoqobna. Waxana dhici karta in afarta qaybood cashar qura carruurta lagu wada baro. Sidaas awgeed, ayaanay suurtoobahayn in la kala saarsaaro awoodihii afka ee la rabey in carruurta la baro, oo la yiraahdo xisaddan waxa ilmaha la barayaa «Dhegeysi» ta dambena «Akhris».

Iyada oo taasi ay jirto, aya haddana kollayba loo baahan yahay in loo qaybiyo Manhajka ama buugagga Afka qaybo u fududeeya macallinka jaangooyinta iyo raacidda tusaalooyinka ku dhigan.

Waxa iyana madhaafaan ah in halkan lagu xuso in Manhajka Af Soomaaligu siiba ka fasallada I, II iyo III uu aad iyo aad muhiim u yahay, la socod la'aantiisuna ay wax u dhimi karta fulinta ujeeddooyinka laga leeyahay buuggan. Manhajku tafaasiil iyo sharax fara badan ayuu ka bixinayaa sidii ilmaha loo bari lahaa xubnaha ama awoodaha kala duwan ee Afka. Manhajka aannu samaynay waa mid aannu is niri dhagax laba shimbirood ha ku wada dilo: macallinka waa in uu u ahaadaa marjac u jideeya Wixii iyo Intii uu ilmaha u dhigi

lahaa; isla markaa ha u noqdo manhajku macallinka tilmaame (Guide or Teacher's Handbook) ka kaaliya una habeeya baraha wixii uu u dhigi lahaa carruurta.

Waxa mahad iyo ammaan weynba aanu u jeedineynaa qorayaashii buuggan oo ah: Axmed Guure Cali, Yuusuf Aadan Suleymaan, Ismaaciil Muuse Nuur, Axmed Cabdillaahi Boqorre, Axmed Maxamed Qaaddi, Maryan Weheliye Barre, Ibraahim Faarax Jooj, Cismaan Jamac Aadan, Maxamed Xaaji Cabdi, Cabdi Xaaji Dooddi, Cabdiraxmaan Maxamad Xisaam. Waxa iyaguna gacan ka geystey xagga heesaha buuggan macallimiinta ah Maxamed Cabdillaahi Riiraash iyo Siciid Saalax Axmed. Waxa kale oo aanu u mahad naqaynaa dhammaanba dadkii kale ee suurageliyey soo saaridda buuggan; dadkaas oo kala ah C u m a r S a a l i m A x m e d oo musawirrada buuggan sameeyey iyo makiinad/ garaacayaa-shii buugga garaacay.

Ugu dambayntii, waxa si gaar ah u mahadsan Madaxda iyo Shaqaalaha Wakaaladda Madbacadda Qaranka oo xil gaar ah iska saaray daabacaadda buuggan.

Bashiir Faarax Kaahiye
Maamulaha Xafiiska Manaahijta

Casharka Kowaad

AQOON LA'AAN (Hees)

Aqoon la'aani waa iftiin la'aane.
Aqoon la'aani waa iftiin la'aane.
Waa aqal iyo ilays la'aane.
Waa aqal iyo ilays la'aane.

Ogaadaa, ogaadaa, dugsiyada ogaadaa.
O aada o aada walaalayaal oo aada

Waa oomanaan iyo abaare.
Waa oomanaan iyo abaare.
Omos iyo oon biyo la'aane.
Omos iyo oon biyo la'aane.

Ogaadaa, ogaadaa, dugsiyada ogaadaa.
O aada o aada walaalayaal oo aada

Indhaha aan ku kala qaadne.
Indhaha aan ku kala qaadne
Ifka ugu ilbaxsanaane.
Ifka ugu ilbaxsanaane.

Ogaadaa, ogaadaa, dugsiyada ogaadaa.
O aada o aada walaalayaalow aada

1. Weydiino :

1. Yaa tiriyey heesta?
2. Heestu maxay inaga waaninaysaa?
3. Dugsiyada maxaa lagu bartaa?
4. Maxaa loo yiraahdaa aqoontu waa ilays?
5. Waa maxay waxtarka waxbarashadu?

Casharka Labaad

IMMINKA :

Anigu	Waxa aan ahay arday.
Adigu	Waxa aad tahay arday.
Iyadu	Waxa ay tahay ardayaad
Isagu	Waxa uu yahay arday.
Annagu	Waxaannu nahay arday
Idinku	Waxa aad tihiin arday.
Innagu	Waxa aynu nahay arday.
Iyagu	Waxa ay yihiin arday.

MAR HORE (waqti tegey) :

Anigu	Waxa aan ahaa arday.
Adigu	Waxa aad ahayd arday.
Iyadu	Waxa ay ahayd ardayad.
Isagu	Waxa uu ahaa arday.
Annagu	Waxa aannu ahayn arday.
Idinku	Waxa aydin ahaydeen arday
Innagu	Waxa aynnu ahayn arday.
Iyagu	Waxa ay ahaayeen arday.

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Caashi maxay tahay?
2. Caashi maxay ahayd?
3. Idinku maxaa aydin tihiin?
4. Idinku maxaad ahaydeen ?
5. Innagu maxaa aynnu ahayn?

2. Meelaha maran buuxi :

1. Adigu waxaad ..... shaqaale.
2. Iyadu waxay ..... shaqaale.
3. Isagu waxa uu ..... shaqaale.
4. Annagu waxa aannu ..... arday.
5. Idinku waxa ..... beeraley.
6. .... waxay tahay ganacsato.
7. .... waxa aynnu nahay shaqaale.

Casharka Saddexaad

Guga roob baa **di'i doona.**
Beerahaa **bixi doona**
Cuntadaa **badan doonta.**
Aroorta goor hore ayaan **toosi doonaa.**

Haddii uu Axmed dedaalo, imtixaanka wuu **ku guulaysan doonaa.**

Barayaashiisuna way ammaani doonaan. Waalidkiisuna way **jeclaan doonaan.** Waana ay ku faani **doonaan.**

Aamini dugsiga goor hore ayay tegi **doontaa.**

Saynab habeen dambe aad bay af Soomaaliga u akhri-san **doontaa.**

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Berri maxaad sameyn doontaa?
2. Fasaxa xaggee baad tegi doontaa?
3. Galabta xaggee baad tegi doontaa?
4. Galabta maxaad ciyaari doontaa?
5. Berrito dugsiga immisada ayaad iman doontaa?

2. Ereyada hoos ku qoran, ku buuxi meelaha maran.

Doonaa, doontaa, doontaan, doonaa.

1. Axmed berrito wuu iman .....
2. Caawa Caashi waa ay ciyaari .....
3. Adigu galabta waa aad seexan .....
4. Iyagu mar dhaw bay tegi .....
5. Annagu berrito waannu nasan .....
6. Idinku shaah baad cabbi .....

3. Erayadan weero soo geli.

Qaday, faan, habeen dambe, mardhaw, ammaan.

Casharka Afraad

Aniga,	Adiga,	Iyada,	Isaga,
Iyaga,	Innaga,	Annaga,	Idinka.
wan,	waad,	wey,	wuu,
waynu,	waannu,	waydin.	

Anigu badda waan tagaa.

Adigu badda waad tagtaa.

Iyadu badda way tagtaa.

Isagu badda wuu tagaa.

Iyagu badda way tagaan.

Innagu badda waynnu tagnaa

Annagu badda waannu tagnaa.

Idinku badda waydin tagtaan.

L A Y L I S

1. Meelaha bannan geli crayda geli kara :

.....dabbaasha waan jeclahay.

..... dabbaasha waad jeceshahay.

Caashi dabbaasha ..... jeceshahay.

Warsame dabbaasha .....

Caasha iyo Warsame dabbaasha ..... jecelyihiin.

Adiga iyo anigu dabbaasha waynnu .....

Adiga, Caasha iyo saaxiibkaa dabbaasha .....

Aniga iyo saaxiibkay, dabbaasha waannu .....

Adigu iyo Warsame dabbaasha .....

2. Weydiino :

1. Adigu kubbadda cagta ma ciyaartaa?

2. Caashi kubbadda kolayga ma ciyaartaa?

3. Warsame kubbadda kolayga ma ciyaaraa?

4. Caasha iyo Warsame kubbadda kolayga ma ciyaaraan?

5. Iyagu kubbadda cagta ma ciyaaraan?

6. Aniga iyo adigu maalin walba dugsiga ma tagnaa?

7. Innagu dugsiga ma tagnaa?

8. Caasha iyo adigu waxbarashada ma jeceshihiin?

9. Idinko waxbarashada ma jeceshihiin?

3. Ereyadan ku buuxi meelaha bannaan :

Waad, Idinku, Iyadu, Anigu, Wuu, tagtaa, Waannu, Waydin, Way.

1. .... Dugsiga waan tagnaa?
2. Iyadu kubbadda kolayga ..... ciyaartaa.
3. Isagu kubbadda kolayga ..... ciyaaraa.
4. Adiga iyo Warsame dabbaasha ..... jeceshihiin.
5. Aniga iyo Caasha dugsiga ..... tagnaa.
6. Idinku calanka ..... jeceshihiin.
7. Adiga, Warsame iyo Canab calanka ..... jeceshihiin.
8. Warsame hooyadii ..... jecelyahay.
9. Annagu hooyadayo ..... jecelnahay.
10. Dadka oo dhammi hooyooyinkood jecelyihiin .....

4. Akhri :

Anigu	buug		waayey
Annagu	buug	baan	weyney
Iyadu	buug	bay	weydey
Iyagu	buug	baannu	waayeen
Adigu	buug	baydun	weydey
Idinku	buug	buu	weydeen
Isagu	buug	baad	waayey
Annagu	buug		weyney

5. Feegar :

Shimbirayahaw heesa. Hees wanaagsan heesa.

Casharka Shanaad

DHEERIYAA, DHEERIYAA, (Hees)

Dheeriyaa, dheeriyaa.

Dhuxusha ka madoobiyaa.

Aabahay baan arkaa.

Hal iyo nirig buu wadaa.

Hooyaday baan arkaa.

Lax iyo nayl bay waddaa.

Aabo nirigta uun i sii.

Hooyo naysha uun i sii.

alla dheeriyaa, dhuxusha ka madoobiyaa.

Dhuxul

dhuxusha.

hal

hasha.

nayl

naysha.

lax

laxda.

L A Y L I S

1. Heestan kor ka qayb.

2. Feegar :

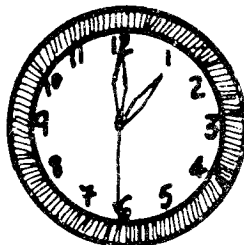
Dheeriyaa, dhuxusha ka madoobiyaa.

Casharka Lixaad

S A A C A D D A

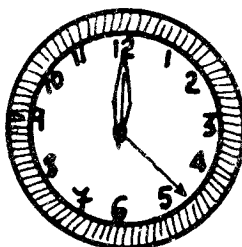
Tani waa saacad. Waxa ay leedahay laba gacmood. Saacadda maxaa lagu falaa? Saacadda waqtiga ayaa lagu eegtaa. Waxa lagu ogaadaa kolba waqtiga la joogo. Saacadaha qaar, gacanta ayaa lagu xirtaa, qaarna miiska ayaa la dulsaa-
raa. Qaarna derbiga ayaa lagu dhejiyaa. Dugsigaygu waxa uu leeyahay saacad weyn oo ku dhejisan derbiga. Subaxdii marka ay saacaddu tahay toddobada ayaa dawanka Dugsiga loo garaacaa.

Adigu	Goorm aad	Quraacataa? Qadaysaa? Dugsiga tagtaa? Seexataa?
-------	-----------	--

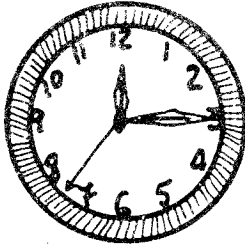
Waa immisadii?

Waa kowdii.

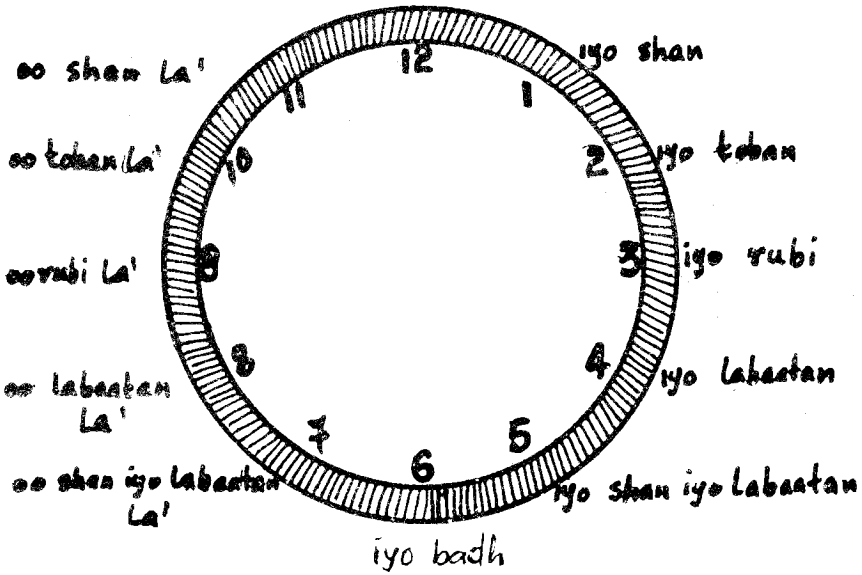
Waa immisadii?

Waa laba iyo tobankii.

Waa immisadii?

Waa laba iyo tobankii iyo rubi.

oo shan la'
 oo toban la'
 oo rubi la'
 oo labaatan la'
 oo shan iyo labaatan la'

iyo shan
 iyo toban
 iyo rubi
 iyo labaatan
 iyo shan iyo labaatan.

iyo bar.

Guulced waa arday. Aroorkasta dugsiga waxa uu tagaa toddobada iyo barka. Dawanka waxa la garaacaa toddobada. Guuleed dugsiga waxa uu ka yimaadaa laba iyo tobanka iyo barka.

Immisada	ayaad	Seexataa? Toostaa? Quraacataa? Dugsiga tagtaa? Dugsiga ka timaadaa?
----------	-------	---

Immisa weydiinood ayaad ka sameyn karta? Samee.

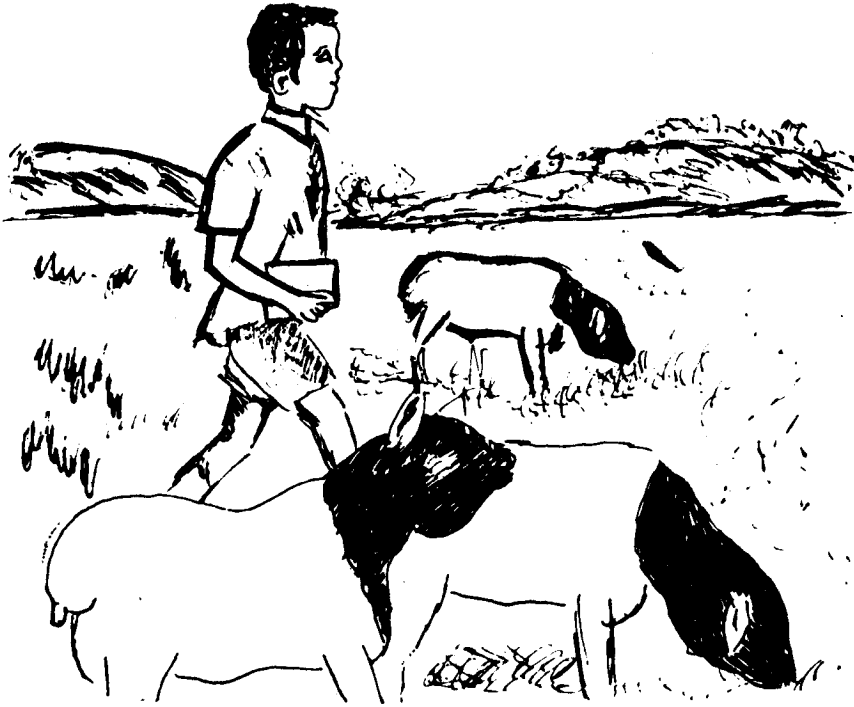
Immisada	ayaad	Dugsiga Shinemaha Dukaanka Ciyaarta	ka timaadaa?
----------	-------	--	--------------

Immisa weydinood ayaad ka sameyn kartaa? Samee.

Waa immisadii?

10.15	10.30	10.45	4.45	3.15	2.30	
8.45	1.25	11.30	5.45	2.25	1.30	12.50
9.45	4.00	2.30	6.45	12.00	12.05	4.15

G E E D D I

Geeddi waa arday dhigta Fasalka Labaad ee Dugsiga hoo-
se. Waqtiga dugsiga la xiro, Geeddi waxa uu tagaa miyiga.
Halkaa waxa ku nool adeerkii Cawaale iyo reerkiisa. Geeddi
marka uu miyiga tago, hawsha reerka ayuu ka qayb galaa, wa-
xa uu raacaa ariga. Inta uu ariga la joogo waxa uu akhristaa
buugagga uu dugsigiisa kala tago. Maalin walba marka ay
barqada tahay ayuu ariga kaxeeyaa. Ariga uu raacaa waxa uu
isugu jiraa riyo iyo ido reerkana kama uu fogaado. Marka ay
harka tahay ayaa cunto iyo biyo ama caano loo geeyaa. Marka
qorraxdu dhacdana ariga ayuu soo hooyaa.

L A Y L I S

1. Ffiri sida ereyga midigta ku yaal isu beddelayo.

Xoolo	Xoolaha	Ari	Ariga
Arday	Ardayga	Har	Harka
Hawl	Hawsha	Sac	Saca
Nal	Nalalka	Barqo	Barqada
Reer	Reerka	Lax	Laxda
Geed	Geedka	Haan	Haanta

Ga   Sha   Ka   Da   Ta   Ha   a

2. Weydiino :

1. Geeddi fasaxa xaggee buu tagaa?
2. Fasaxa muxuu qabtaa?
3. Goorma ayuu ariga kaxeeyaa?
4. Goorma ayuu ariga soo hooyaa?
5. Adigu fasaxa maxaad qabataa?

3. Meelaha maran, eraydan kuwa ku habboon ku buuxi :

Waqti, qayb, galaa, waa, nasasho, ido iyo riyo

1. Geeddi ..... arday.
2. Miyiga uma tago ..... keliya.
3. Cali Dugsiga waxa uu yimaadaa ..... Hore.
4. Hawsha reerka ayuu ka ..... galaa.
5. Arigu waxa uu isugu jiraa ..... iyo .....

4. **Weedhahan u fiirso**

Maxaad samaynaysaa.

1. Casharkayga ayaan **baranayaa**.
2. Dugsiga ayuu u **socdaa**.
3. Buuggiisa ayuu **akhriyaa**.
4. Cali iyo Warsame kubbad bay **ciyaarayaan**.
5. Isagu buuggiisa ayuu **akhriyayaa**.
6. Imminka maxaad **samaynaysaa**?
7. Macallinka ayaan **dhegeysanayaa**.
8. Dugsiga ayuu **tegeyaa**.

5. **Ereydan meelaha bannaan ku buuxi :**

bartaa, socdaa, akhriyeysaa, ciyaraynnaa, dhagaysanayaa, yaqaan.

1. Dugsiga ayuu .....
2. Gurigiisa ayuu ku .....
3. Ma buugaggii cusbaa baad .....
4. Raadiyow baan .....
5. Caawa kubbad baannu .....
6. Walaalkay si wanaagsan buu Af Soomaaliga u .....

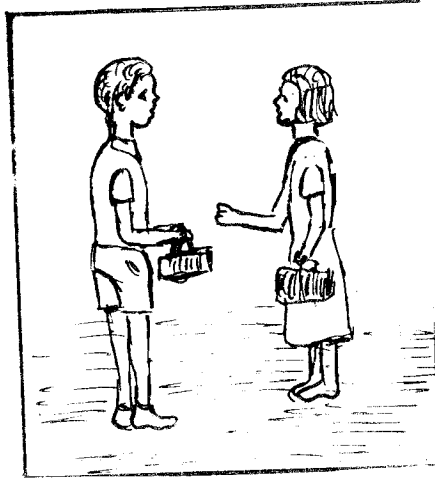
6. **Far Barasho :**

Diin god gel, god goray gel. Goray god gel, god diin gel.

7. **Maxaa aynnu aragnaa?**

1. Kalluunka xaggee laga helaa?
2. Berriga ma ku noolaan karaa?
3. Dugsigiinnu calan ma leeyahay?
4. Gorayadu maxay shimbiraha kaga duwantahay?

CODKA SHIMBIRAHA

CAASHA: Aroor wanaagsan Warsame. Maxaad sheegtay?

WARSAME: Aoror wanaagsan Caasha. Nabad baan sheegay ee Adigu iska warran.

WARSAME: Saaka markii aan dugsiga ku soo soeday waxa aan arkay shimbir aad u qurux badan. Waxa ay lahayd midabbo kala jaadjaad ah: Casaan, Cagaar, Madow iyo Huruud. Geedo ubax ah ayay isaga bood-boodaysay. Waxa ay lahayd af dheer oo hoos u qalooca. Shimbir-taasi marmar bay barbar u duulaysey. Aad baan ula yaabay.

CAASHA: Anigu waxa aan jecelahay codka shimbiraha: Codkeedu ma macaanaa?

WARSAME: Aad iyo aad buu u macaanaa..... Nabad gelyo dawankii baa dhacaye.

CAASHA: Nabaadiino, Mahadsanid Warsame.

L A Y L I S

1. Feegar :

1. Aroor wanaagsan.
2. Maxaad sheegtay?
3. Nabad baan sheegay.

2. Erayadan xarfaha ka maqan dhammee.

1. Ar	r	6.	imbir
2. Doo	o	7.	Ugsi
3. I	an	8. hur	d
4. A	day	9. Ca	aan
5. Da	a	10.	bax.

3. Meelaha bannaan erayo ku habboon ku buuxi.

1. Aroor .....
2. .... sheegtay.
3. Nabad ..... sheegay.
4. Dawankii wuu .....
5. Shimbirtaasi marmar ..... barbar u duulaysay.
6. Geedo ubax ah ayay isaga .....
7. Waxa aan arkay shimbiro aad u ..... badan.
8. Ma ..... macaanayd.
9. Waxa ay lahayd af .....
10. Waxa aan jecelahay ..... shimbiraha.

Casharka Tobnaad

Imminka: Anigu waxa aan leeyahay qalin.
Adigu waxa aad leedahay qalin.
Annagu waxa aanu leenahay qalin.
Iyadu waxa ay leedahay qalin.
Idinku waxa aydin leedihiin qalin.
Innagu waxa aynnu leenahay qalin.

Beri hore: Waxa aan lahaa qalin.
Waxa aad lahayd qalin.
Waxa ay lahayd qalin.
Waxa aannu lahayn qalin.
Waxa aydin lahaydeen qalin.
Waxa aynnu lahayn qalin.

L A Y L I S

1. Meelaha maran buuxi.

Adigu ..... lahayd buug.
Isagu ..... lahaa buug.
Idinku ..... lahaydeen buug.
Innagu ..... lahayn buug.
Annagu ..... lahayn buug.
Iyadu ..... lahayd saacad.
Innagu ..... lahayn .....

2. Weydiinno :

1. Adigu xoolo ma leedahay?
2. Faadumo xoolo ma leedahay?
3. Caasha iyo Xasan xoolo ma leeyihiin?
4. Anigu xoolo ma lahaa?
5. Iyagu xoolo ma lahaayeen?

F e e g a r

Labaatan	Soddon	Afartan	Konton.
Xero geel ah.		Tiro Ari ah.	

Y E E R I S

Toddobaad	Qado	Gacan	dhigtay
degdeg	casho	indho	dhishay
midmid	afur	il	laysay
kolba mid	dheri	lug	khiyaamaysay
isaguse	xeero	suul	qodday
isaguna	saxan	far	shidday
miyi	deggi	ciddi	yeeray
xilli	fandhaal	laab	hooyo
guri	qaaddo	dabar	aabbe
bil	koob	fool	saaxiib
sannad	joog	waji	walaal
quraan	ashuun	baraar	ceddo
dawaco	cunto	maqal	jaalle
waraabe	libaax	cashuur.	

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Sannadku waa immisa bilood?
2. Saacadda maxaa lagu falaa?
3. Toddobaadku waa immisa maalmood?
4. Dacawada maxaa lagu yaqaan?
5. Waraabaha magac kale ma u taqaan?

2. Jamac ka dhig ereyadan hoos ku yaal.

Lug, far, suul, hooyo, saaxiib, il, dheg, ciddi, weji, niriig, ilig, ri', faras.

Casharka Kow iyo Tobnaad

BILAHA SANNADKA

Laba siyaabood oo loo qoro.

Jannaayo	Jan.
Febraayo	Feb.
Maarso	Maar.
Abriil	Abr.
Maajo	Maaj.
Juunyo	Juun.
Luuliyo	Luul.
Ogosto	Ogs.
Sibtambar	Sib.
Oktoobar	Okt.
Noofambar	Noof.
Diisambar	Diis.

1. Laylis :

1. Sannadku waa immisa bilood?
2. Bishani waa tuma?
3. Bishu waa immisa toddobaad?
4. Bilaha bishee baad u jeceshahay? Waayo?
5. Maalintii aad dhalatay goortii ay ahayd ma garaynaysaa?

2. Dhakhso u sheeg :

1. Febraayo waxa ku xigta .....
2. Abriil waxa ku xigta .....
3. Noofambar waxa ku xigta .....
4. Oktoobar waxa ku xigta .....
5. Ogosto waxa ku xigta .....
6. Maarso waxa ku xigta .....
7. Diisambar waxa ku xigta .....
8. Sibtambar waxa ku xigta .....
9. Abriil iyo Juun waxa u dhexeeya .....
10. Juun waxa ka dambeysa .....

3. **Bilahan si kale ma u qori kartaa?**

Juun	Sib.
Ogosto	Okt.
Maajo	Noof.
Júlay	Jan.
Febraayo	Diis.
Noofamb.	Abr.

4. **Ma sheegi kartaa bilaha magacyadooda?**

1. Bisha siddeedaad.
2. Bisha Afraad.
3. Bisha sannadka u dambeysa.
4. Bisha u horraysa.
5. Bisha lixaad.
6. Bisha ugu maalmo yar bilaha sannadka.
7. Bisha dugsiyadeena la furo.
8. Bishii Kacaanka Soomaaliya uu dhashay.
9. Bishii iyo sannadkii aad dhalatay.
10. Bisha la xuso calankeenna.

5. **Ma sheegi kartaa bisha iyo maalinta.**

1. Ardayda.	6. Guulwadayaasha.
2. Hooyooyinka.	7. Dhallinyarada Adduunka.
3. Kacaanka.	8. Xoogga Dalka.
4. Israaca.	9. Macallinka.
5. Shaqaalaha.	10. Calanka.

CIIDDA DHALASHADA

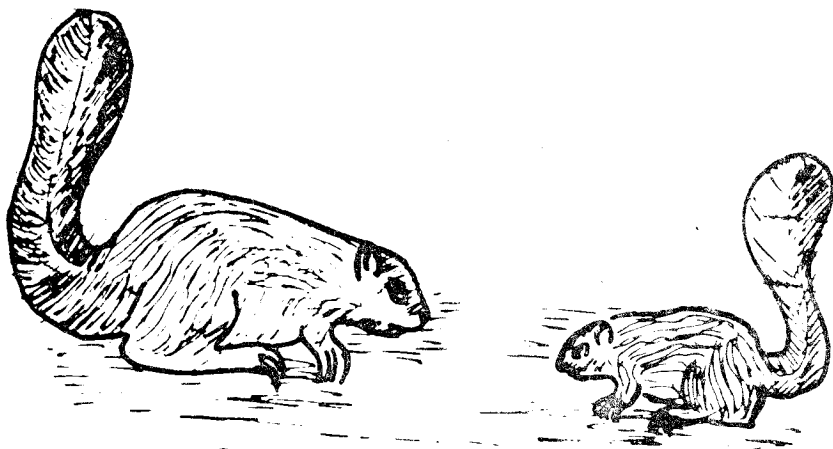
Cabdi waxa uu dhashay bishii Sibtembar sagaalkeedii, 1968. Waxa uu ku dhashay magaalada Muqdisho. Cabdi waa arday. Waxa uu dhigtaa fasalka labaad ee Dugsiga hoose. Maanta ayuu Cabdi siddeed jirsaday. Saaxiibadiina waraaqa ayey u soo qoreen ay ku yiraahdeen: «Hambalyo, Hambalyo, Nolol wacan ku waar».

Buuxi meelaha bannaan :

1. Magacayga waxa la yiraahdaa .....
2. Magaca aabbahay waa .....
3. Waxa aan ku dhashay .....
4. Waxa aan ahay .....
5. Waxa aan jirey .....
6. Kacaanku waxa uu dhashay .....
7. Dugsiga waxa aan ku jirey .....
8. Waddankeennu waxa uu helay gobanimadii .....

ANIGA iyo ANIGUNA

Beri waxa jirey laba dabagaale. Ka weyn waxa la oran jirey Aniga, ka yarna, Aniguna. Aniga ayaa doonayey in uu magaalada tago. Aniguna waxa uu rabay in aanu ka harin.

Aniga: Waxa aan doonayaa in aan magaalada tago.

Aniguna: Aniguna waxa aan doonaya in aan magaalada tago.

Aniga: Horta kabo cusub baan soo gadanayaa.

Aniguna: Aniguna kabo cusub baan soo gadanayaa.

Aniga: Dabadeedna cunto badan baan soo iibsanayaa.

Aniguna: Aniguna cunto badan baan soo iibsanayaa.

Aniga: Ugu dambeyn dhakhtarka ayaan u tegi doonaa oo ilig i xannuunaya ayaan iska soo saari doonaa.

Aniguna: Aniguna ilig ayaan iska soo saari doonaa. Alla mayaa! Maya! Maya! Waa wax xannuun kulul. Nabad geliyo, Anigu ku raaci maayo.

Waarahan u fiirso.

Warqad baan qorayaa, saaxiibkayna mid buu qorayaa.
Xirsi wuu ordayaa, Faadumona way ordaysaa.

Aabbahay wuu tukanayaa, hooyadayna way tukanaysaa.
Berrito dugsiga ayaan tegi doonaa, saaxiibkayna wuu i
raaci doonaa.

L A Y L I S

1. Dhammee weerahan hoos ku qoran :

1. Cali kursi buu ku fadhiyaa, Cabdina .....
2. Xasan wuu heesayaa, Jaamacna .....
3. Iyadu dugsiga ayay ku socotaa, Isaguna .....
4. Axmed waa toban jir, Guuleedna .....
5. Isaga buugagggiisu way qurux badan .....
- adigana .....

Casharka Afar iyo Tobnaad

Ereyadan sida loo qoro iyo macnahooda ma taqaan?

saacad	gacan	hooyo	saaxiib	oogo
nadiif	weynow	isdhegeysi	baal	bad
waqti	dhar	cusbataal	cadday	haro
aroor	har	wan	qallafsan	dul
derbi	ballan	dhinac	waxbarasho	dhul
galab	dorraad	bandhig	wareeg	beer
galley	habar	naxay	xiddig	beeralay
dayuurad	dhegeysi	caano	babay	waddo
xoolo	muuq	canbe	dukaan	awr
xeeb	faraxal	raadyow	dhar	gogol

L A Y L I S

1. Meclahan bannaan xarafaha ka maqan ku buuxi.

Je ..... r; bak ..... yle; m ..... s;

doof ..... r; qool ..... y; quf ..... l;

telif ..... n; mar ..... di; ..... abeel;

2. Ereyadan hoos ku qoran kuwee baa isku dhawaaq ah :

beer, miis, dib, been, sac, ceel, shaar, ban, faras, lix, feer,
bil, naag, bad, bun, cad, kubbad, roob,kan, dugsi, maroo-
di, sun, meel, nool, far, bur.

Casharka Lix iyo Tobnaad

Aabbahay darraad buu yimid, walaalkayna shalay buu tegay. Walaalkay waxa loo bixiyey Rooble. Waayo waxa uu dhashay iyada oo roob da'yo. Maanta waa Jimce, waa fasax. Hase yeeshee, gurigayaga ayaan ka shaqaynayaa dhar baan mayrannaa weelna waan xalaynaa. Aabbahay saddex maalmood oo keliya, ayuu nala joogavaa: Berri, saadambe iyo saakuun. Dabadeedna meeshii uu ka shaqaynayey buu ku noqon doonaa.

L A Y L I S

1. Meelaha maran buuxi :

1. Anigu ..... dugsii ma tago.
2. .... waa maalinta nadiifinta dugsiga.
3. .... kubbadda baan ciyaari doonaa.
4. Berri waxa ka dambeeya .....
5. Shalay waxa ka horraaysay .....

2. Akhri.

Jimce	Jimcaha	Jimcihii
Sabti	Sabtida	Sabtidii
Axad	Axadda	Axaddii
Aqal	Aqalka	Aqalkii
Nin	Ninka	Ninkii
Magaalo	Magaalada	Magaaladii

3. Eray kasta oo «A» ka mid ah, mid «B» ka mid ah ayaa raaci kara: isla raadso.

«A»	«B»
shaan	gar leh
beer	buuxda
nin	macaan
dhiil	baxday
awr	caano badan
sac	kurus weyn.

Casharka Toddoba iyo Tobnaad

Miyaad ii yeertay shalay?

Haa, waan kuu yeeray.

Maya, kuuma aan yeerin.

••••

Miyaad ii yeeri doontaa berri?

Haa, waan kuu yeeri doonaa.

Maya, kuu yeeri maayo.

••••

Miyaad u yeertay shalay?

Haa, waan u yeeray.

Maya, uma yeerin.

••••

Miyaad u yeeri doontaa berri?

Haa, waan u yeeri doonaa.

Maya, u yeeri maayo.

••••

Miyaad noo yeertay shalay?

Haa, waan idiin yeeray.

Maya, idiin ma aan yeerin.

••••

Miyaad noo yeeri doontaa berri?

Haa, waan idiin yeeri doonaa.

Maya, idiin yeeri maayo.

••••

Miyuu ii yeeray shalay?

Haa, wuu kuu yeeray.

Maya, kuuma uu yeerin.

L A Y L I S

1. Weydiino, ka samee dabadcedna ka jawaab :

miyay; miyuu; miyaad; miyaaynnu; miyaydin.

Sida: Miyuu kuu yeeray shalay?

Haa, ...

Maya, ...

2. Buuxi adigoo isticmaalaya crayga «orod» :

Sida: miyey orodday?

1. Miyuu ..... ?

2. Miyaad ..... ?

3. Miyaynnu ..... ?

4. Miyaydin ..... ?

5. Miyaan ..... ?

3. Meelaha bannaan buuxi :

1. Isagu ..... ooyey.

2. Iyaku ..... dabaashcen.

3. Innagu ..... joognay.

4. Iyadu ..... carootay.

5. Innagu ..... gudubnay imtixaankii.

Casharka Siddeed iyo Tobnaad

Weedhahan u fiirso :

Axmed waa inan **buuran**.
Caashi waa gabar **qurux badan**.
Isagu waa arday **dadaal badan**.
Kani waa buug **wanaagsan**.
Kaasi waa qalin **cad**.
Walaashay waa inan **yar**.
Jabuuti waa magaalo **fog**.
Shalay maalin **kulul bay ahayd**.
Ugaaso cambuur **cad bay gashanayd**.
Waddo **toosan** baa la dhisay.

Inan buuran,
Qalin cusub.
Maalin kulul.
Shaar cas.
Waddo toosan.
Geed qalooca.
Habar gabowday.

Madow, cas, huruud, cad, qalooca, toosan, ballaaran, qurux badan, buuxa, maran, weyn, adag, yar, jilicsan.

L A Y L I S

1. **Ereyada kor ku qoran geli meelaha bannaan. Meelaha qaarkood waxa lagu buuxin kara erayo dhawr ah.**

1. Inan .....
2. Geed .....
3. Shaar .....
4. Hees .....
5. Waddo .....
6. Aqal .....
7. Kursi .....

8. Magaalo .....
9. Kabo .....
10. Buug .....

2. Weero soo geli :

qoyan, gaaban, fudud, macaan, qabow, jilicsan, madow, dhuuban, ballaaran.

Kani waa wiil.

Kaasi waa wiil

Tani waa gabar.

Taasi waa gabar.

Kuwani waa fardo.

Kuwaasi waa fardo.

3. Meelaha maran buuxi :

wiil	wiikan	wiilkaa	wiilashan	wiilashaa
lug	lugtan	lugtaa	lugahan	lugahaa
far	fartan	faraha	farahan	farahaa
dugsi	dugsigan	.....	.....	dugsiyadaa
dheg	.....	.....	dhegahan	.....
geed	geedkan	geedkaa	.....	.....
il	.....	.....	.....	.....
hooyo	hooyadan	hooyadaa	.....	.....
arday	.....	.....	ardaydan	.....
oday	.....	.....	odayadan	.....
islaan	.....	.....	islaamahan	.....

BADDA IYO BERRIGA

Dunida aynnu ku noollahay way ballaran tahay, waxayna u qaybsantaa bad iyo berri. Badaha Dunida jiraa meela kala duwan ayey ku yaalliin waxana ay inoo leeyihiin faa'iidooyin fara badan waayo. Kalluunku waxa uu ku nool yahay badda; maraakiibta wax inoo keentaa waxa ay martaa badda. Maraakiibtaasi xoolaheenna iyo muuskeennaba ayey dibedda u qaadaan. Berriga isagana waxa ku nool dadka iyo xoolaha. Berrigu waxa uu leeyahay buuro iyo bannaan.

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Sheeg waxa ku nool berriga.
2. Sheeg waxa ku nool badda.
3. Biyaha badda sidee baynnu uga faa'iidayanna?
4. Muuskeenna maxa qaada?
5. Berriga ma dadka uun baa ku nool?

AXMED XOOLO-SEEG IYO XAAWA

AXMED: Allow geedku ila jabo.
Wanka Aabbe lay qalo.
Orgiga Hooyo la dubo.
Maqashoon ilaashiyo,
Arigoo aan mayraciyo,
Awrkoo aan soo dabro.
Lo'da aan aroorishiyo,
Nirgahoo la ii diro,
Ayaamo aan ka seexdee.

XAAWA: Axmedow hadduu jabo,
Imminkaba ad soo dhacdo.
Addinkiyo gacmaha iyo
Ilkuhuba ku duulaan,
Arigii laguu qalo,
Adiga oo aan cuni karin maxaad Eebbe uga baryi?

L A Y L I S

1. Ereydan weedho soo geli :

Allow	Nirgo	Aroori
Waan	Addin	Aroor
Dubo	Haddii	Ilko
Maqal	Eebbe	Mayrac
Ilaali	Raac.	

2. Keli	Jamac	Keli	Jamac
Addin	Addimmo	Wan	Wanan
Geed	Geedo	Maqal	Maqalo
Orgi	Orgiyo	Nirig	Nirgo
Ari	Aryo		
Addin	Addimmo		

ARDAYGA WANAAGSAN

Cumar waa inan wanaagsan. Dharkiisa iyo jirkiisuba waa nadiif. Aroor walba hore ayuu u toosaa. Markuu tooso ilka-ha ayuu cadeydaa, wejigana waa dhaqdaa, timaha wuu shanleeyaa. Cumar dugsiga kama daaho, barayaashiisa wuu ixtiraamaa, casharkiisana si fiican buu u bartaa. Cumar waalidkii, barayaashiisa iyo saaxiibadiiba way jecelyihiin.

L A Y L I S

1. Haa iyo Maya qor

1. Cumar waa arday xun.
2. Dharkiisu waa nadiif.
3. Aroortii hore uma tooso.
4. Dugsiga kama uu daaho.
5. Hooyadii baa wejiga u dhaqda.
6. Marka uu sseexo wuu cadeydaa.
7. Cumar dadku way neceb yihiin.

2. Ereyadan kuwa ku lid ah keen :

Tusaale : Run Been.

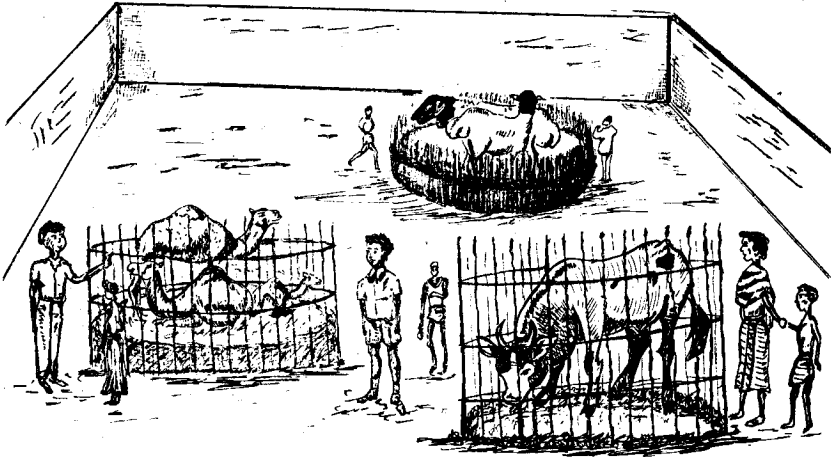
Nin, habeen, kulayl, badan, gal, fudud, nadiif, fur, ban, kac, qoyan, xun, jacayl, dheer, wiil.

3. Ereyadan weedho soo geli :

Fiican, jecelahay, gaaban, toosaa, tagtaa, cun, baaqday, kuftay, cabbay, seexdeen, qoray, cabsooday.

Casharka Laba iyo Labaatanaad

BANDHIG XOOLAAD

Maalin Jimce ah ayuu aabbahay i geeyey bandhig Xoolaad, meeshu waxa ay ahayd Xero weyn oo irrid qura leh. Irriidda nin baa taagan. Ninkii buu aabbahay laba shilin u dhii-bay, isna laba tigidh buu noo gooyey, markaasaannu xeraddii galnay.

Waxa aannu aragnay xoolo farabadan oo kala jaad ah. Xoolahaa waxa ka mid ahaa : Ari, Lo', Geel, Fardo iyo Dammecro. Neef waliba meel gooni ah ayuu ku xirnaa. Ninkii lahaana wuu ag taagnaa. Nin waliba neefkiisa ayuu nooga sheekeeyey. Xooluhu aad bay u wanaagsanaayeen wayna qurux badnaayeen, daawashadoodana aad baan u jeclaystay. waxanse aad ula yaabay wan weyn oo aad iyo aad loo naaxiyey.

Wankaasi wananka kale oo dhan wuu ka weynaa. Hase yeeshee, ninkii wanka lahaa waxa uu nagu yiri. «Anigu wankaygu waa afar jir» aad baan u xanaaniyaa caws baan u soo guraa, aroor walbana waan siiyaa. Labadii biloodba mar baan dhakhtarka xoolaha u geeyaa si caafimaadkiisa loo eego. Anigu aad baan u jeclaystay wankaa iyo xoolo kale oo badan oo meesha la keenay.

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Maalintee bay inanka iyo aabbihii bandhiga tageen?
2. Bandhigga maxay ku arkeen?
3. Immisa shilin buu odaygu siiyey ninkii irrida joogay?
4. Waligaa bandhigga ma aragtay? Muxuu ahaa?
5. Ereyadan macnahooda sheeg: Bandhig, Irrid, Tigidh, Xannaano.

2. Ereyadan jamacooda keen :

Tusaale : **Gacan Gacmo.**

Saacad, hooyo, qalin, wan, bad, bare, saaxiib, beer, derbi, kabo, miis, sariir, shaar, waddo, aqal, dugsi, daas, geed, awr, caws, lug, il far, bir, gaadhi, inan, warqad.

3. Ereyadani waa jamac u rog keli.

Tusaale : **Daaro Daar**

biro, fardo, wanan, kumayaal, riyo, hargo, kuraasi, kabo, miisas, sariiro, shaarar, waddooyin, aqallo, dugsiyo, geedo, lugo, indoo, gaadhiyaal warqado.

Casharka Saddex iyo Labaatanaad

INTAANAD FALIN KA FIIRSO

Waxa la yiri maalin baa dawaco istiri ceel ka cab. Ceelkii bay ku siibatay. Markii ay biyihii ka dheregtay ayey istiri soo bax, hase yeeshee way kari weydey. Dhawr jeer bay isku dayday, ha ahaatee, wey ku guulaysan weydey. Iyada oo sidaa u rafaadaysa ayaa ri' soo dul joogsatay. Ri'dii iyo dawacadii waxa dhex maray sheekadatan :

Ri'dii: Alla waa ceel, imminka ayaan si fiican u haraad bixi doonaa.

Alla waa Dawaco! Naayaahee Dawaco, maxaad qabanaysaa Ceelka gudihiiisa?

Dawacadii: Waan ka cabbayaa.

Ri'dii: Oo maxaad baaldiga dusha yaala uga cabbi weydey.

Dawacadii: Biyahan ayaa ka qabow kuwa dusha waana ay ka macaanyihiin. Bal maad ila eegi?

Ri'dii: Haa, beryahanba waxa aan u ciil qabey biyo aad u qabow oo macaan.

Dawacadii: Soo bood aniga ayaa ku qabanayec.
(Ri'dii way soo boodey)

Dawacadii: Saaxiib si fiican biyaha uga dhereg. Miyaanay macaanayn?

Ri'dii: Aad bay u macaanyihiin.
(Markii ay ri'dii biyihii cabtay)

Dawacadii: Riyey, bal biyihii cabtaye ee sidee baad ceelka uga baxaysaa?

Ri'dii: Wallaahi inaan kaba fekerin! Oo heedhee, adigu sidee baad uga baxaysaa?

Dawacadii: Anigu dhawr saacadood baan ku jirey. Welina ma garanaayo sida aan uga bixi doono.

Ri'dii: Aad baan uga xumahay. Hadda maxaa aynnu yeellaa?

Dawacadii: Isug hadda fikrad cusub baan hayaaye.

Ri'dii: Oo maxay tahay?

Dawacadii: Haddii aad ii ogolaatid in aan dhabarkaaga isku taago, debedda ayaan u boodayaa marka aan debedda u baxo ayaan adigana xarig kuu soo tuuri doonaa;

(Dawacadii inta ay ri'dii isku dul taagtay ayay debedda u boodday).

Dawacadii: Ri'yey; saaxiib nabad gelyo.

Ri'dii: Nabad gelyo aa? Miyaad ilowday in aad iga saartid ceelka.

Dawacadii: Waxa ay ahayd in intii aanad ceelka ku soo boodin aad ka fiirsato sidii aad uga bixi lahayd. Wax intaanad falin ka fiirso.

(Dawacadii way iska tagtay. Markaasay ri'dii ciday, hase yeeshee wax ka saara wey weydey dabadeedna halkaas ayay ku dhimatay).

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Dawacadu maxay ceelka ka qabanaysay?
2. dawacadu waxa ay ri'da u sheegtay in biyaha ceelka ku jiraa ay ka macaanyihiin kuwa baaldiga, sidaasi ma runbaa? Maxay sidaa u tiri?
3. Dawacadu ri'dii ceelka ma ka soo saartay?
4. Intii aanay ceelka ku dhicin, ri'du ma ka fakirtay sida ay uga soo bixi lahayd?
5. Dawacadu miyay u kastay in ay ceelka ku dhacdo, mise wey ku siibatay?

Casharka Afar iyo Labaatanaad

SE, MISE, AMA

HASE YEESHEE

1. Lo'du biyo badan bay cabtaa, **hase yeeshee** dhaqso ayey u oontaa.
2. Shimbiruhu way duulaan, **hase yeeshee** way daalaan.
3. Kalluunku badda ayuu ku noolyahay, **hase yeeshee** sida dadka uma neefsado.

SE

1. Lo'du geeso ayay leedahay, dameeruhuse ma laha.
2. Shimbiruhu way duulaan, dadkuse waa socdaa.
3. Kalluunku badda ayuu ku noolyahay, geeluse berriga ayuu ku noolyahay.

MISE

1. Miyaad tegi **mise** waad aammusi?
2. Miyaad bugtaa **mise** iska jiiftaa?
3. Miyay heesaysaa **mise** way qoslaysaa?
4. Miyuu socdaa **mise** wuu ordayaa?
5. Miyaydin socotaan **mise** weydin ordaysaan?
6. Miyaannu soconnaa **mise** waa nasannaa?
7. Miyaydin socon **mise** waydin nasan?
8. Miyaynnu soconnaa **mise** waynu nasannaa?

AMA

1. Qalinka qaado **ama** iskaga tag.
2. Xasan wuu yimid **ama** wuu iman doonaa.
3. Anigu iman maayo **ama** waan iman doonaa.
4. Aamini wax bay qoraysaa **ama** wax bay akhriyaysaa.

L A Y L I S

1. Ma keeni kartaa weedho ay ku jiraan:

se, mise, ama, hase yeeshee.

2. Buuxi meelaha bannaan:

hibib	hibibka	hibibkii
lacag	.....	.....
.....	.....	shimbirtii
maqal	.....	.....
nayl	.....	.....
beer	beerta	.....
bāre	.....	.....

3. Ereyada «A» ku jira waxa ay la macno yihiin ama ay isku macno dhawyihiin kuwa «B» ku jira isla doono.

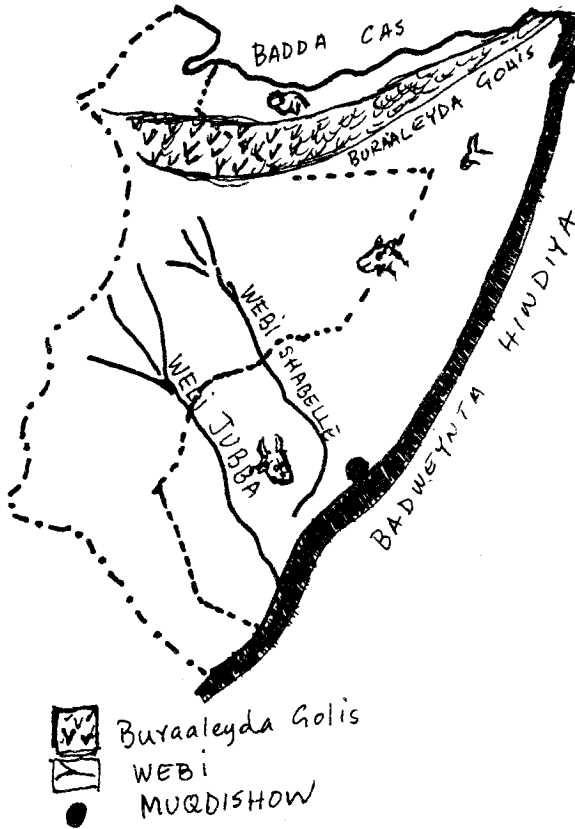
A

B

kac	wanaagsan
ganbo	xooray
fiican	hibib
mukulaal	eeg
kaliuun	saqaf
tuuray	laxoox
cad	kuumi
beed	dabbaal
canjeelo	mallay
gabar	fuul
shanlo	bisad
fiiri	istaag
doqon	inan

Casharka Shan iyo Labaatanaad

DHULKAYAGA (Hees)

Dhulkaayaga   Dhulkaayaga.
Waw dhimanaynaa   Dhulkaayaga.

**Dhalin iyo dhallan,
Waayeelka dhursugay,
Waw wada dhannoo,
Waw dhimanaynaa,**

**Dhiig in aan ku shubo,
Oo aan dhagar ku galo,
Waa ku dhaarsannoo,
Waw dhimanaynaa dhulkaayaga.**

**Waw dhalanayoo,
Waw dhiirannee,
Dhibiyo xumaan,
Waa ka dhawraynaa dhulkaayaga.**

**Kaan ku dhaadanay,
Wuu ka dhigo la'yee,
Waw dhimanaynaa dhulkaayaga.**

Weydiino :

1. Heesta ayaa tiriyey?
2. Heestu maxay ka hadleysaa?
3. «Dhulkaayaga» ma jeceshahay? Waayo?
4. Marka aad weynaato maxaad dhulkaaga u qaban doontaa?
5. Dhulkeennu waa intee?

MUKULLAASHII GABOWDAY

Islaan gabowday ayaa haysatay Mukulaal gabowday. Markii ay duqowday waa ay ordi kari waydey. Ilkahana waxba waa ay ku goosan kari waydey. Maalin bay aragtay jir. Markaasay ku boodday oo qabatay. Hase yeeshee waa ay qaninii kari waydey. Islaantii Mukulaashii bay u carootay oo ul la dhacday.

Mukulaashii waxa ay islaantii weydiisatay in aanay dilin, waxana ay u sheegtay in ay muddo badan ay u soo shaqaysey imminkana ay u shaqeyn doonto. Waxa kale oo ay u sheegtay in ay u naxariisato oo ay xusuusato wixii ay u soo qabatay markii ay da'da yarayd.

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Mukulaasha ayaa lahaa?
2. Mukullaashu maxaa ay jirka u qaniini weyday?
3. Sheeg xoolo ama qof gaboobey oo aad u naxariisatay?

2. Ereydan weedho soo geli :

Naxariis; Shaqaysay; Shaqeyey; Gaboobey; Da' Qaniin; Booday; Booday; Carootay.

3. Feeqar :

Magacaygu wa Warsame.

Waxaan ahay arday.

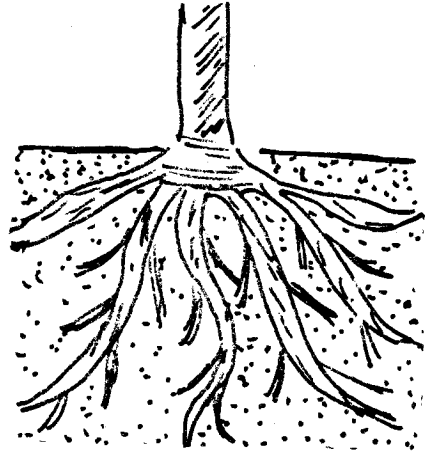
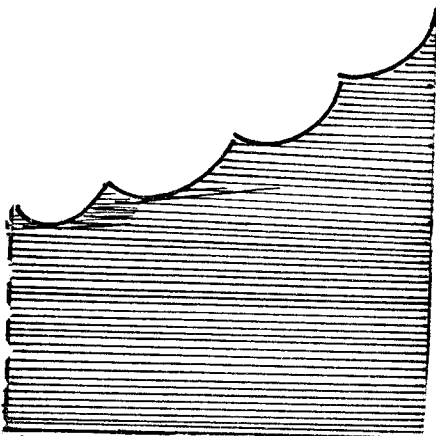
Casharka Toddoba iyo Labaatanaad

U B A X A

Beri waxa jirey ubax aan si fiican u korin. Xiddadiisa buu la hadlay oo uu ku yiri: «Waa in aydun dhulka dheef ba-

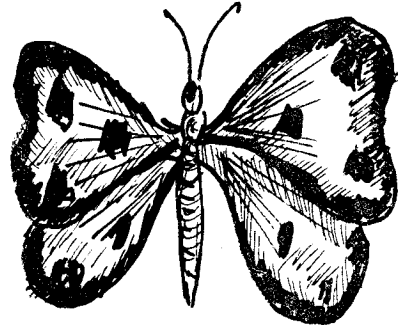
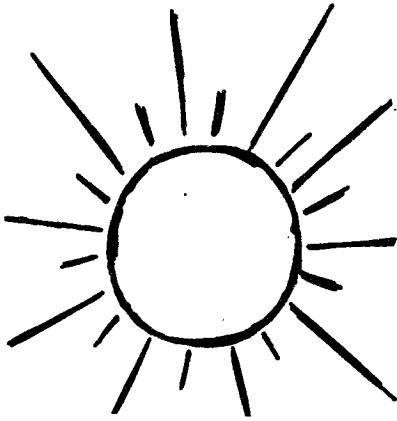

dan uga soo qaaddaan si aan degdeg ugu koro». Markaasay xiddadii oo dhammi dheef u soo jiideen. Maalintii dambe ayuu ubaxii daruuraha ku yiri: «Waxa aan idinka baryayaa

in aydun roob ii soo dirtaan». Kolkaasay daruurihii biyo xareed ah ubaxii siiyeen. Haddana ubaxii waxa uu la hadlay qorraxda. Waxa uu ku yiri: «Qorraxyey waxa aan ku wey-

diisanayaa iftiin kaaga in aad i siisid». Qorraxdii iftiin fiican ayey u soo dirtay. Markii uu dheef, biyo iyo iftiin helay ayuu noqday ubax weyn oo qurux badan. Maalin dambe ayaa balanbaalisi ubaxii soo dul martay. «Alla ubaxu qurux badanaa», ayey balanbaalistii tiri. Galabnimadii ayuu inan yari ubaxii gooyey. Beertii uu ku yiilley ayaa dabadeed habeenkii oo dhan ooyeysay.

L A Y L I S

1. Xarfaha ka dhiman ereyadan baxi :

u.....ax; in.....a; xid.....d qor.....x;
 ka.....n; d.....ir; .....alanbaalis; daru.....r;
 .....dhi; ard.....y; a.....r; d.....gsi;
 dam.....r; s.....cad; in.....n; ooya.....a;
 l.....b.....x.

2. Weydiino :

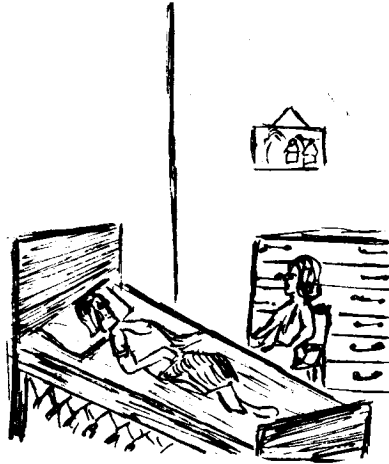
1. Dugsigaagu ubax ma leeyahay?
2. Ubaxa maxaa loo beertaa?
3. Ubaxu muxuu la kori waayey?
4. Maxaa uu ku noolyahay ubaxu?
5. Balanbaalistu maxaa ay ubaxa ula yaabtay?

3. Feegar :

Alla   ubaxu   qurux   badanaa!

WERIS IYO UGAASO

Weris iyo Ugaaso waa laba Gabdhood oo saxiib ah. Laba guri oo isku dhaw bay ku noolyihiin. Labaduba waxa ay ku jiraan dugsiga xaafadooda. Marka ay dugsiga tegayaan iyo marka ay ka imanayaamba way israacaan.

Shalay Weris keligeed bay dugsiga timid. Ugaaso way maqnayd. Intii ay dugsiga joogtay oo dhan, Weris saaxiibadeed waxa ku dhacay bay ka war wareysay. In badan bay isweydiisay «Saxiibadday maxaa helay? Tolow miyay bugtaa?

Wakhtigii dugsigu markii uu dhammaaday, Weris degdeg bay u tagtay guriga Ugaaso. Waxayna ogaatay in ay Ugaaso bukto oo ay sariirta jiipto. Way u tagtay oo ka warsatay sida ay u bugtey. Ugaaso hargab xun baa ku dhacay Weris waxa ay Ugaaso u sheegtay in ay ka xuntahay bukaankeeda. Waxayna Ilaahay uga bariday in uu caafimaad degdeg ah siiyo.

Weris saacad bay Ugaaso la joogtay. Waxayna uga warrantay dugsiga iyo Casharradii maalintaa la soo dhigtay. Ugaaso aabbeheed iyo hooyadeed aad bay Weris ugu mahad naqeen booqashada ay soo booqatay gabadhooda.

L A Y L I S

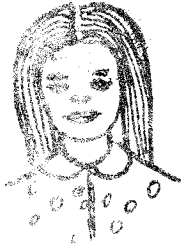
1. Maxaa caado u ahaan jirtay Ugaaso iyo Weris?
2. Maxaa Ugaaso helay ee ay dugsiga u aadi weydey?
3. Intii ay dugsiga joogtay Weris maxay isweydiisey?
4. Ugaaso sidee bay u ogaatay wixii dugsiga ka dhacay maalintii ay bugtay?
5. Saaxiib ma leedahay?

Wey	Tagtay. Weydiisay. Warrantay. Mahadnaqday.
-----	---

Immisa weerood baad ka sameyn kartaa?

Casharka Sagaal iyo Labaatanaad

HIMILADA ARDAYDA (Hees)

ARDAY : Waxaan doonayaa
Inaan duulo oo
Dannood iyo Wajeer
Diridhaba iyo Harar
Dalka nala ka dhacay
Dib u soo ceshaa.

****

Waxaan doonayaa
Inaan duulo oo
Webiyada durdura
Doc u jeexo oo
Daleedaha bannaan
U dareeriyaa.

****

aan doonayaa
tuulo oo
a furoo
na dhammaan
'hehoo

Waxaan doonayaa
Inaan duulo oo
Buuraha dadbane
Dalkayaga ku yaal
Waxa dahab ku jira
Soo dibad baxshaa.

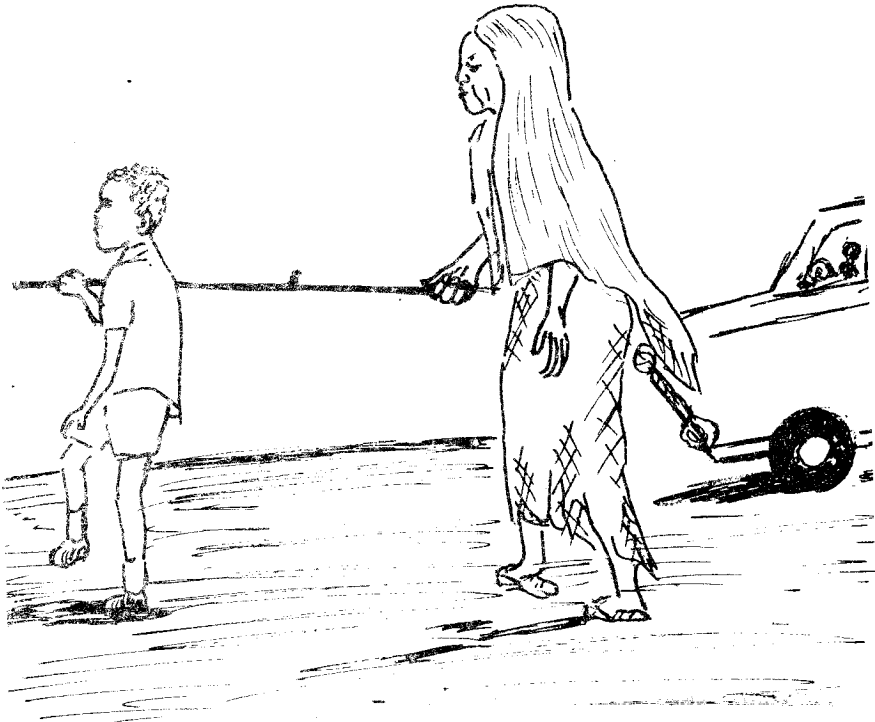
••••

Waxaan doonayaa
Dawo inaan bartoo
Hore ugu durkoo
Dadkayaga dhammaan
Kala diriyo cudur.

Ardayda oo dhan: Waxaannu dooneenaa
Inaannu diriyo oo
Dalkayaga wixii
Daandaansadaba
La dagaallanaa.

Casharka Soddonaad

ASLUUBTA FIICAN

Sugaal waa arday asluub fiican. Waxbarashada wuu ku wanaagsan yahay. Waalidkii wuu maqlaa. Dharkiisa iyo buugagiisu had iyo jeer waa nadiif. Maalin waliba dhar nadiif ah ayuu dugsiga ku yimaadaa. Sugaal had iyo jeer, kabo ayuu gashadaa waayo, waxa uu iska ilaaliya in cudur lugaha kaga dhaco.

Jimcihii hore, Sugaal waxa uu tegey magaalada. Waxana uu arkay habar tukubaysa; waddada dhexdeeda ayey maraysey. Baabuur ayaa dhinac waliba kaga yimid. Baabuuradii inta uu joojiyey, ayuu Sugaal habartii gacanta qabtay oo uu waddadii ka saaray. Baabuuradii si wanaagsan bay waddadii u mareen. Sugaal habartii buu weydiyey halka ay

ku socoto. Habartii waxay ku tiri, «Hooyo, weynow eh, waxa aan ku socdaa cusbataalka». «Aniga ayaa ku kaxaynaya». ayuu Sugaal ku yiri. Habartii, Sugaal way u ducaysay markii meeshii ay rabtay uu geeyey.

L A Y L I S

1. Ereyadan meelaha maran ku buuxi :

Joogsatay, qabtay, saaray, yiri, xaggee, maqlaa, edeb, dhankiisa, kabo, balcad, ducaysay, had, nadiif, wuu.

1. Jimcihii hore Sugaal habar buu waddada dhexdeeda ku .....
2. Baabuurtii buu .....
3. Habartii buu .....
4. Baabuurtii si wanaagsan bay waddadii u .....
5. Sugaal habartii waxa uu ku yiri hooyo ..... baad u socotaa.
6. Habartii Sugaal wey u .....
7. Sugaal waa arday ..... fiican ..... iyo jeer waa .....
9. Waaliidkii ..... maqlaa.
10. Waxa uu Sugaal jecelyahay in uu dadka jilicsan uu u .....

2. Weydiino :

1. Adigu qofna ma u gargaartey? Maxaad u qabatay?
2. Qof jaban haddii aad aragtid maxaad u qaban doontaa?
3. Xooluhu iyago gargaar ma u baahanyihiin?
4. Waddada baabuurada dhinacee baad ka martaa? Waayo?
5. Sugaal muxuu baabuurada u joojiyey?

2. Dhammeec :

1. Imminka roob baa da'aaya.
Shalay roob baa .....
2. Gurigayga marti baa caawa joogta.
Gurigayga marti baa xalay .....
3. Imminka warqad baan qorayaa.
Mar dhow warqad baan .....
4. Annagu badda ayaannu ku dabaalannaa.
Shalay aniga iyo saaxiibkay badda ayaannu
ku .....

4. Weedho soo geli :

Gabar, arag, aqal, ladan, badan, dul, dub, lo'.

5. Buuxi meelaha bannaan sida tusaalaha hore :

Annagu	kubbad	baannu	ciyaari	doonaa
Idinku	.....	.....	.....	.....
Adiga iyo				
annigu	.....	.....	.....	.....
Habluhu	.....	.....	.....	.....

WARMOOGE IYO MURAAYADDII INDHAHA

Warmooge waa oday reer miyi ah. Waxa uu miyiga ku dhaqdaa ari, geel iyo lo'. Wiil uu Warmooge dhalay ayaa Muqdisho ka shaqeeya. Wiilku aabbihii waxa uu u soo diraa lacag iyo warqado.

Maalin buu wiilkii aabbihii warqad u soo diray. Odaygii si loogu akhriyo nin dukaan leh buu u la tegay. Dukaanlihii intuu muraayad gashaday buu si fiican Warmooge ugu akhriyey. Maalin dambe ayuu odaygii warqad kale wiilkiisii ka helay. Odaygii waxa uu is yiri warqadda cidna ha ula tegin ee inta aad muraayad gashato adiguba akhriso. Waxa uu tegey dukaan muraayadaha indhaha lagu gado. Muraayado badan baa lagu qiyaasay. Kolba tii loo geliyo ayuu is yiraahdaa wax ku akhri.

Mar dambe ayaa ninkii muraayadaha iibinaayey uu ogaadey ulajeeddada odayga. Markaas ayuu ku yiri, «Jaalle Muraayad uma baahnid, ee waxa aad u baahantahay waxbarasho. Waxa aad tagtaa dugsiga dadka waaweyn, halkaas ayaad ka baranaysaa sida wax loo akhristo».

L A Y L I S

1. Ma runbaa mise waa been?

1. Odayga inantiisii baa warqadda u soo dirtay.
2. Warmooge reer magaal buu ahaa.
3. Odaygu wax buu akhriyi yiqiin.
4. Dukaanluhu muu aqoon sida wax loo akhriyo.
5. Odaygu warqaddii dambe isaga ayaa akhristay.
6. Warqadaha boosta ayaa lagu diraa.
7. Warqaddii dambe cid u akhrida ayuu ula tegev.
8. Odayga indhaha ayaa xannuunayey.
9. Warmooge waxa uu fashaa beero.
10. Warmooge inankiisa war kama uu helo.

Warqaddan ayuu inanku aabbihii u soo diray.

Muqdisho,
Okt. 20, 1974.

Aabbo,

Salaan badan baan kuu soo dirayaa. Warqaddii aad ii soo dirtayna waan helay. Warkii aad iigu soo qortayna waan wada gartay.

Aabbo, Saddex boqol oo shilin baan kuu soo diray. Boosta ayaan kuugu soo riday, ka qaado. †

Aabbo, hooyaday iyo walaalahayba salaam iga gaarsii, sidaa iyo nabad gelyo.

Cabdi.

Warqaddan inan Maxamed la yiraahdo baa saaxiibkiis u diraya. Bal fiiri sida uu u qoray.

Muqdisho,
Maajo, 20, 1974.

Jaalle Cali,

Aad baan u caafimaad qabaa. Casharadaydana si wanaagsan baan u bartaa. Shalay dugsigayaga waxa soo booqday Ardayda Dugsiga Hoose ee Afgooye. Kubbad baannu wada ciyaarnay. Annaga ayaana ka badinnay. Iyagu gool bay dhaliyeen anaguna laba gool.

Saaxiib, hooyaday iyo aabbahay way ku soo saalamayeen.

Sidaa iyo nabad geliyo,
Maxamed.

2. **Ereyadan weero soo geli :**
Oday, helay, tegey, muraayad, gashaday, gashatay, haa-gaag, fiican, qiyaasay.
3. **Buuxi meelaha bannaan :**
  1. Oday ..... miyi ah ayaa wiilkiisii warqad ka .....
  2. Wiilkiisu ..... ayuu ku maqnaa.
  3. Dukaanlihii ..... indhaha ayuu .....
  4. Maalin ..... odaygii warqad wiilkiisii ka .....
  5. Dukaanlihii muraayado badan ayuu odaygii ku .....
4. **Ereyadan isku hagaaji :**
  1. iyo, dameer, nin.
  2. arday, anigu, ahay, baan.
  3. kow, iyo saddex, laba.
  4. Siddeedii, saacaddu, aroornimo, waa.
  5. Shaarkaagu, nadiif, waa.
5. **Feeqar :**
aqoon la'aan waa iftiin la'aan
Waa aqli iyo ilays la'aan.

Casharka Laba iyo Soddonaad

HESHIIS DARRO

Laba bisadood baa habeen isa soo raacay guri bay u dhac-
ceen oo ay hilib ka xadeen. Markii ay debedda ula soo ba-
xeen ayay mid waliba doontay in ay ta kale ka qayb badsato.
Halkii bay isku laayeen, wajiga ayey iska diirteen. Qaddar
markii ay is xagxaganayeen ayay mid tii kale ku tiri: «Naa waa
tan oo isku dhimanaye aynu garsoore isula tagno hilibka ha
inoo kale qaybshee». Bisaddii kalena taladaa ayay yeeshey.

Waxay u yimaadeen daayecr. Hilibkii bay hor dhigeen; in
uu si sinnaan ah ugu qaybiyo ayay weydiisteen. Daayeer
kii mindi iyo miisaan buu soo qaatay. Hilibkii buu laba u qayb-
shay. Qaybba kafad buu saaray. Kolba dhinaca cuslaada ayuu
in weyn ka jaraa oo uu cantuugaa ilaa uu hilibkii sidaas ku
laastay. Markaasuu labadii bisadood ku yiri: «Sidaas baan
midkiinna qayb dheeraad ahi aanay ku raacin». Markaasay
labadii bisadood caro iyo ciil uga baxday. Waxay sameeyaan-
na way garan waayeen. Mid baa tii kale ku tiri: «Bal had-
daynnu markii innagu qunyar ku heshiin lahayn, waxaasi oo
khasnara ahi inama qabsadeen». Markaasay tii kale ti-
ri: «Waa runtaa».

L A Y L I S

1. Weydiino :

1. Bisaduhu xaggee bay u dhaccen?
2. Maxay isku laayeen?
3. Maxay isu laayeen?
4. Daayeerkaa sidee buu hilibkii ugu kala qaybiyey?
5. Maxay bisaduhu ka carodeen?
6. Bisadda immisa magac oo kale ayaad u taqaan.

2. Ereyadan weedho soo geli :

bisadood, habeen, dhaceen, qayb, islaayeen, weji,diir.

U fiirso :

Keli	Jamac
bisad	bisado
gabar	gabdhoo
naag	naago
dameer	dameero
kab	kabo
geed	geedo

Fiiri marka jamaca tiro la raaciyo sida uu noqonayo :

bisad	bisado	laba bisadood
gabar	gabdhoo	laba gabdhoo
naag	naago	laba naagood
dameer	dameero	laba dameerood
nin	niman	afar nin
qalin	qalimo	shan qalin
lax	laxo	laba laxaad

3. Ereyadan hoos ku qoran jamac ka dhig, dabadeedna tiro raaci :

Tusaale : Waddan, Waddammo, laba waddan.

bil	kiish	buur	shaar
sac	wan	beer	kab
wiil	geed	ey	waraabe
kursi	gaari	dameer	waddo

4. Ereyadan meelaha bannaan halka ay ku habbooyihiin ku buuxi :

awr, jiidka, lax, tuug.

1. shaarkaygii ..... baa xaday.
2. saddex ..... buu rartay.
3. .... bay dawaco cuntay.
4. bisaddu ..... way ka adagtahay.

5. Feegar :

«Shaqadu waa sharaf».

Casharka Saddex iyo Soddoonaad

DIIN IYO BAKAYLE

Diin iyo Bakayle ayaa isu faanay. Diinkiiba Bakaylihii ku yiri : «Maad ila beretemi ?» . Markaasuu bakaylihii ugu jawaabay, isaga oo aad iyo aad u yaabsan: Maantuuba diinna maad ila beretemi igu yiri, tolow dhulka ma iskaga tagaa ?»

Daayer bay isula tageen oo ay ka codsadeen in uu berentensiyo. Daayerkii xariijin buu jeexay, geed ay ka soo ordaanna wuu tusay. Waxa uu diinkii iyo bakaylihii ku yiri : «Geedkaa ka soo orda. Kiinnii xariijintan u soo dheereeya ayaa berenkii ku guulaysan doona».

Daayerka waxa gargaarayey dabagaale. Dabagaalihii ayaa soo berentensiyeey : «kow! laba! saddex!» Markiiba diinkii wuu orday, hase yeeshee bakaylihiise wuu istaagay. Markaasuu dabagaalihii bakaylihii ku yiri : «Waar maxaad adigu u ordi weydey?» Bakaylihii waxa uu yiri: «Kollay aniga diin iga orod badin maayee, intuu doono ha iska ordo».

Diinkii isagu oradkiisii ayuu iska watay bakaylihiina waa-bu seexday. Markii uu diinkii xariijintii in yar u jirsaday ayuu bakaylihii ka soo daba booday. Hase yeeshee, diinkii-baa xariijintii gaaray intii aannu bakaylihii soo gaarin. Sidaas ayuu diinkii bakaylihii kaga guulaystay.

L A Y L I S

1. Ma run baa mise waa been :

1. Bakaylaha ayaa markii hore faanay.
  2. Daayeer bay isula tageen.
  3. Beretenkii diinka ayaa reeyey.
  4. Xariijintii dabagaalaha ayaa jeexay.
  5. Diinku wuu seexday.
  6. Daayeerkii buu diinku ka dheereeyey.
  7. Bakayluhu beretenkii kama qayb gelin.
  8. Bakaylaha iyo diinka daayeerka ayaa isku diray.
  9. Bakaylaha lagama orod badiyeen, haddii aannu seexan.
  10. Diinku orodka ma badiyeen, haddii bakayluhu uu
2. Ereyadan weedho soo geli :

diriro.

Bereten, yiri, maad, codsadeen, isula tageen, dheereeyey, toosay, seexday, xariijin, tallaabo, orday, hase yeeshee, hurdo, canaantay, bilaabay, maantaba.

Ereyadan u fiirso :

codsasho	codso
tegid	tag
dheerayn	dheerc
toosid	toos
seexasho	seexo
canaanasho	canaano
bilaabid	bilow
orod	orod
biyo	biyee
hadal	hadal

3. Ereyadani meelaha ay ku habboonyihiin ku buuxi :

dheereyey, yiri, orod badan yahay, baa, seexo, raacay, badiyey, beretamay, kaaliyay.

1. Diin iyo dawaco ayaa .....
2. Warsame iyo Guuleed baa dugsiga isu .....
3. Daayerkii ..... is yiri iska .....
4. Bakaylihii baa orodkii .....
5. Daayerka waxa ..... dabagaalle
6. «Kow! laba! saddex!» dabagaalihii baa ku .....
7. Bakayluhu diinka wuu ka .....

XEELAD DAWACO

Waxa la yiri, libaax, waraabe, goroyo iyo dawaco ayaa xoolo wada lahaa. Dawacadii baa doontay in ay keligeed xoolaha yeelato, si ay keligeed xoolaha ugu harto, waxa ay ku tashatay in ay Jaallayaasheeda kale ay mid mid u disho. Illayn xoog ku dili kari maysee, waxa ay ka fakirtay in ay khiyaamo kolba mid ku disho. Maalin bay dawacadii reer u tagtay, oo ay maqal ka soo laysay. Neefkii ay soo cuntay ayay subagiisii afka iyo wajiga iska soo marisay. Markay Jaallayaasheed u timid buu Waraabihii weydiyey «Meesha ay subagga ka keentay». «Waar kuu sheegi maayo ee iga tag ayay ku tiri». Waraabihii baa dawacadii baryey oo baryey, ilaa sidu u baryeyey uu ooyey. Dawacadii waxa ay ku tiri «Waar heedhe, o-rod oo geedkaa halkaa ku yaala ee jirrida ballaaran madaxa la dhac. Subag baa kaaga iman doonee». Waraabihii geedkii ayuu madax la dhacay, hase yeeshee, waxba wey uga iman waayeen. Haddana wuu ku celiyey ilaa uu madaxii dillaacay. Halkaasuu waraabihii ku dhintay.

Waxa timid maalintii goroyada. Dawacadii xabag cadaadeed bay dhagax ku dhoobtay markaasay gorayadii ula timid. Gorayadii baa tiri, «Saaxiib, xabagta wax iga sii». Dawacadii in badan bay u diidey markii dambe ayay ku tiri, «Waxba la idin kala baxsan maayee, bal waa taase qaado maalin dambase ha i weydiin wax». Gorayadii baa xabagtii liqday. Dhuunta ayay iskaga taagtay. Markaasay dawacadii la hadashay, gorayadii illayn may hadli karayne, waxa ay tiri «imm, imm, imm».

Dawacadii libaaxii ayay u tagtay oo ay ku tiri. «Eeyaa-hee libaax, bal kaalay oo gorayada ka hadli, kibir bay beryahan la hadli weydey». Libaaxii markii uu u yeeray gorayadii ee uu la hadlay ayay waxay tiri, «imm, imm,» libaaxii ayaa dabadeed rumaystay warkii gorayada. Kana carooday kibirka gorayada. Inta uu ku booday ayuu luqunta kala jebshay, halkaasay ku dhimatay.

Maalintii u dambaysay ayay dawacadii libaaxii u soo dhigatay. Libaaxii oo maqan ayay god dheer, dheer u qodday

dabna way ku shiday, qoryo waaweynna dusha ayay ka saartay, kuwaas oo ay caws dusha ka sii saartay. Meel aad u qurux badan bay ka dhigtay. Libaaxii markii uu yimid ayay ku tiri, «Adeer: libaaxow, maanta gogosha aan kuu dhigay bal eeg, halkaa ha iskataagine soo bood, gogosha dusheeda oo ku naso waad soo dhashaye. Libaaxii baa soo booday. Caws-kii iyo qoryihii baa hoos ula dumay markaasuu ku dhacay dab-kii hoostooda ahaa, Libaaxiina halkaasuu ku dhintay. Sidaas ayay xoolihii dawacadii keligeed ugu hartay.

L A Y L I S

1. Erayadan qaar kale ku dar si ay weero dhan u noqdaan :

1. Illayn ma hadli karayne.
2. Libaaxii markii uu yimid.
3. Si ay u yeelato.
4. Si ay ugu harto.
5. Ka sii saartay.

Erayadan weero soo geli :

1. Mid mid	8. Liqday
2. Khiyaamo	9. Mergatay
3. Marnaba	10. Dhuunta
4. Laysay	12. Qaadday
5. Maqal	13. Qarxay
6. Dumay	14. Dhoobatay
7. Illayn	15. Kibir

2. Weerahan dheddig lab u beddel :

Tusaale : Nacnac bay ula timid.

Nacnac buu ula yimid.

1. Hilib bay liqday.
2. Xabag bay ku dhoobatay.
3. Libaax bay u soo dhigatay.
4. Maqal badan bay laysay.
5. Madaxay qarxisay.

3. **U fiirso :**

1. Anigu waan heesaa, Faaraxna wuu heesaa, Cabdise ma heeso.
2. Madaxa ayaa i xanuunaya, calooshuna wey i xanuunaysaa meel kalese ima xanuunayso.
3. Shaatigaygii walaalkay baan siiyey, kabahaygiina way madheen, saacaddaydiise waan haystaa.

4. **Meelahan maran buuxi :**

1. Inanku wuu fadhiyaa.
Inantu ..... way fadhidaa.
2. Faarax wuu socdaa.
Hibana way .....
3. Axmed ma caroodo.
Samatarna ..... caroodo.
4. Biyaha waa la cabbaa.
Shaaha ..... waa la dhamaa.
Caanaha ..... waa la dhamaa.
5. Cabdi wuu orod badan yahay.
Calina .....
Cumarse .....

HAL XIRAALE

1. **Bal Garo :**

1. Toban shimbirood baa geed ku fadhiyey. Nin baa dhagax ku tuuray oo mid ka dilay? Immisa shimbirood baa geedka dushiisa ku haray?
2. Shaarka aabbahaa seeddigii iyo shaarka hooyadaa walaalkeed iyo shaarka abtigaa marka aad isu wada geysid, waa immisa shaar?
3. Iyamaa culus kiilo cudbiya iyo nus kiilo biro ah ?
4. Waxaa jira tiro u dhaxaysa kow iyo toban (1 - 10). Tirada haddii laba lagu daro tiro ayaa kuu soo baxaysa, haddii laba laga jarana tiro kale ayaa kuu soo baxaysa. Labada tiro ee cusub haddii la is barbar dhigo ta hore laban laab ayay tan dambe ka badan tahay. Soo saar tiraddaas?
5. Magaalada «Boorama» xarfaha ay ka koobantahay haddii aad is dhaafdhaafisid immisa eray baad ka sameyn kartaa?

2. **Maxaa la yiraahdaa ?**

1. Waxa aynu ku karino cuntada ?
2. Waxa aynu shaaha ku karino ?
3. Waxa badda lagu dhex maro ?
4. Ariga yar yar ?
5. Libaaxa dhasha ah?

3. **Weerahan dib u qor adiga oo beddelaaya meelaha qaldan :**

1. Barafku waa kulayl.
2. Jannaayo waa maalinta uu sannadku ku bilaabmo.
3. Caanaha saca madoobi waa madow.
4. Dhuxusha la shitaa waa dhagax.

5. Dabku waa qabow.
6. Bisaddu ama mukulaashu biyaha ayay jeceshahay.
7. Baabuurta dadka ayaa ka dheereeya.
8. Bil waliba waa afartan maalmood.
9. Dadku bariiska way cabbaan.
10. Qorraxdu waxa ay ka soo baxdaa dhinaca galbeed.

4. U Fiirso Jamaca ereyadan :

Keli	Jamac	Keli	Jamac
geed	geedo	wadaad	wadaaddo
bisad	bisado	hadal	hadallo
ciyaar	ciyaaro	dabar	dabarro
shimbiir	shimbiro	aqal	aqallo
haan	haamo	sadar	sadarro
laan	laamo	safar	safarro
saan	saamo	dubbe	dubbayaal
laab	laabo	oday	odayaal
war	warar	go'	go'yaal
dal	dalal	nal	nalal
raad	raadad	baal	baalal

5. Buuxi meelaha maran :

Tusaale : Laba mid bay dheertahay **Kow**.

1. Saddex mid bay dheertahay .....
2. Afar mid bay dheertahay .....
3. Shani mid bay dheertahay .....
4. Lixi mid bay dheertahay .....
5. Toddoba mid bay dheertahay .....

6. Ka fakir tiro ah kow ilaa toban :

1. Waxa aan ka fakirayaa tiro erey ah. Waxa ay ka kacdaa «sa» sida saddex, waa maxay tiradaasi? Qor.
2. Waxa aan ka fakirayaa tiro. Waxa ay ka koobantahay saddex xaraf oo «Shalamboot» ku jira. Waa maxay tiradaasi? Higgsaadi.

3. Waxa aan ka fakirayaa tiro. Waxa ay ku dhammaataa «ba» sida laba. Tirada ma sheegi kartaa? Higgaadi.
4. Waxa aan ka fakirayaa tiro. Sida lix bay «L» ka kacdaa «X» bay ku dhammaataa. Waa maxay tiradaasi?
5. Waxa aan ka fakirayaa tiro. Waxa ay ku dhammaataa «ow» sida qabow. Ma sheegi kartaa?
6. Tirada, kow ilaa toban, ereyo ma ku qori kartaa?

7. Buuxi meelaha maran :

1. Laba mid bay ka yartahay .....
2. Saddex mid bay ka yartahay .....
3. Afar mid bay ka yartahay .....
4. Shani mid bay ka yartahay .....
5. Lixi mid bay ka yartahay .....
6. Toddoba mid bay ka yartahay .....
7. Siddeed mid bay ka yartahay .....
8. Toddoba saddex bay ka yartahay .....
9. Toban laba ayay ka yartahay .....

8. Buuxi meelaha maran :

1. Laba mid bay dheertahay .....
2. Siddeed mid bay dheertahay .....
3. Lixi mid bay dheertahay .....
4. Kow mid bay dheertahay .....
5. Afar mid bay dheertahay .....
6. Toddoba mid bay dheertahay .....
7. Saddex mid bay dheertahay .....
8. Sagaal mid bay dheertahay .....

ABEES IYO DABAGAALE

Waa baa waxa jiri jirey abees boqor ah. Magaciisa waxa la oran jiray Kuseyl. Maalin buu dabagaale abeeskii u soo dacwooday. Dabagaalaha waxa laga xaday haruur uu meel ku aastay :

Dabagaale : Boqor Kuseyl, haur baan meel ku xabaashay.

Abees : Ragga shaqo badnida waa lagu yiqiin.

Dabagaale : Nin baa haruurkii iskala baxay.

Abees : Taasi waa damac badnida dadka.

Dabagaale : Markaas baan ninkii dhirbaaxay.

Abees : Nin la dhacay siduu yeeli jiray baad yeeshay.

Dabagaale : Markaas buu ninkii i legdey.

Abees : Waa nin laga adag yahay sidii loo geli jiray.

Dabagaalihii markuu arkay inaanay dacwadiisii faa'iido ka soo jeedin ayuu carooday oo abeeskii iskaga tegey.

L A Y L I S

1. Ma runbaa mise waa been :

1. Dabagaaluhu mas boqor ah buu u tegey.
2. Dabagaalaha haruur baa laga xaday.
3. Magaca dabagaaluhu wuxuu ahaa Boqor Kuseyl.
4. Haruurka dabagaalaha jiir baa ka xaday.
5. Abeesku dacwadii dabagaalaha si wanaagsan uma uu qaadin.

2. Maxaa la yiraahdaa :

1. Meesha hilibka lagu gado.
2. Ninka wax qaado.
3. Meesha wax lagu barto.
4. Ninka dharka tola.
5. Meesha wax lagu kariyo.
6. Ninka gaariga kaxeeye.
7. Ninka timaha xiira.
8. Meesha dacwadaha lagu qaado.
9. Ninka dadka daweeya.
10. Meesha daawada lagu gado.

Casharka Toddoba iyo Soddoonad

ARDAYDII DHULKAYGAY (Hees)

**Ardaydii dhulkayga,
Arax iyo halbowlow,
ubaxii furnaayee,
aduunyadu u qososhow,
waan idin sugaynaa.**

**Indhihii dillaacee,
aragtida wacnaayow,
ubadkii nasiibiyo,
aayaha lahaayow,
waan idin sugaynaa.**

**Ilayskii baxaayee,
dadku ku ambaqaadow,
aabihyo hooyada,
aayaamaha kan dhowow,
waan idin sugaynaa.**

**Waa inaad dadaashaan,
dalka iyo dadkiinaba,
waa inaad daryeeshaan,
oo aad dadaashaan.**

L A Y L I S

1. Ereyadan macnahooda sheeg, dabadeedna weedho soo geli :

dhulkayga, wacan, ayaamo, arax, ilays, nasiib,
halbowle, dhow, qosol, aayo, dal, daryeel.